

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Lapin elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
liisa.viitala@ely-keskus.fi

Turtola 24. huhtikuuta 2017

HANNUKAISEN KAIVOSHANKKEEN NATURA-ARVIOINTI

Pyydämme Teitä kiinnittämään erityistä huomiota alueella sijaitsevien meritaimenjokien olosuhteiden mahdollisiin muutoksiin.

Katsomme että varovaisuusperiaatetta on nyt erityisesti noudatettava, koska kaivos-hanke on Tornionjoen meritaimenen keskeisimmällä kutualueella. On tiedostettava, että kyseessä on äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu kalakanta. Seuraava uhanalaisuusluokka, luonnosta hävinnyt, on mahdollisesti realisoitumassa.

Kalakantojen selviytyminen on talvivirtaamien varassa. Kun jängät ovat jäässä ja vesi lunta, jääkansien alla virtaa pohjavedet. Talven minimivirtaukset voivat olla kriittisiä kudun menestymisen osalta ja emokalojen selviytymisen kannalta. Keskeisimmät kysymykset Tornionjoen meritaimenen ja lohen kannalta on päästöjen vaikutus erityisesti talviesien laatuun ja pohjaveden putoaminen kutujokien ulottumattomiin. Näin ollen esitämme perusteellisten lisäselvitysten hankkimista erityisesti talvivirtaamien osalta. Ellei kaivoshankkeen vaikutusalueen kaikkien sivujokien ja ojien talvivirtaamia tiedetä, ne on mitattava ja vaikutusarvioinnit tehtävä ennen kaivoslupaa.

Pohjaveden mataluus voi olla kriittistä myös hellejaksojen aikana, jolloin erityisesti lohet ja kalanpoikaset hakeutuvat kohtiin, joissa joenpohjasta suotuu jokeen viileää vettä, siis vedenalaisten lähteiden kohdalle. Saamamme tiedon mukaan Luke ryhtyy ensi kesänä tekemään tästä tutkimusta Valkeajoella ja Kuerjoella. RKTL kiinnitti lausunnos-

saan 2.5.2011 huomiota kyseisten sivujokien virtaamamuutoksiin. Luken tutkijat *Atso Romakkaniemi* ja *Ville Vähä* tekevät joka vuosi töitä Äkäsjoen ja sen sivujoilla. He ovat varmasti valtakunnan kärkiosaajia arvioitaessa kaivostoiminnan vaikutuksia kalastolle. Heidän asiantuntemustaan tulee ehdottomasti hyödyntää.

Viittaamme vesipuidedirektiivin soveltamisessa *ennakkotapaukseen Saksan Weser-joen*. Direktiivissä määrätään, että yksikään vedenlaatua mittaava tekijä ei saa heikentyä. SYKE:n erikoistutkija tohtori *Jussi Kauppilan* mukaan lainsäädännön tulkinta selkiytyi sitovaksi. Kauppilan mukaan tämä tarkoittaa sitä että, jos hankkeen ympäristövaikutukset heikentävät tai uhkaavat vesialueen tilaa, niin silloin lupaa ei voida myöntää tai toiminta voidaan kieltää.

Vuoden parin viive ei vie malmivarantoa mihinkään. Vahingon realisoituessa kaivosyhtiö ei kannata siitä vastuuta, mikäli he ovat toimineet lupaehtojen mukaisesti. Kaivos-hankkeen vesistövaikutusarviot ovat edelleenkin liian ympäripyöreitä. Ellei tarkoituksena ole kaivosvesien tarkka kontrolli myös kaivoksen sulkeuduttua, hankkeen ei tiedosteta vaarantavan jo äärimmäisen uhanalaiseksi joutuneita vaelluskalakantoja.

Merkittävää ei ole se, miten kaivos vaikuttaa virtaamien keskiarvoihin, vaan se, miten kaivos vaikuttaa veden laatuun ja virtaamiin silloin, kun ne ovat alimmillaan.

Kirjelmämme ei perustu osoitettuun lausuntopyyntöön, vaan tietoomme siitä, että olette tekemässä kaivoshankkeeseen liittyvää NATURA-ARVIOTA. Ympäristölain mukaan vastuu on koko yhteiskunnalla, meillä kaikilla. Pyydämme, että otatte esittämämme asiat erityisesti huomioon Natura-arviossa.

Kunnioitavasti

Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi
www.jokiseura.fi